

SVETOVÝ DEŇ MOKRADÍ

Význam mokradí si pripomíname každý rok 2. februára pri príležitosti **Svetového dňa mokradí**. Jeho cieľom je zvýšiť povedomie verejnosti o tom, ako veľmi sú mokrade pre ľudstvo a pre planétu dôležité a podporiť opatrenia, ktoré povedú k ich zachovaniu, rozumnému využívaniu a obnove. V roku 2023 sa stala hlavnou myšlienkou tohto dňa **obnova mokradí**.

Mokrade tvoria prechod medzi suchozemskými a vodnými biotopmi, charakteristické je pre ne zvýšené množstvo vody, stanoviská môžu byť zaplavované a pôda je nasýtená vodou aspoň počas určitého obdobia v roku.

Prečo je najvyšší čas na obnovu mokradí?

Stadná voda je vzácna a mokradové ekosystémy sú jej hlavným zdrojom

- Sladká voda predstavuje **2,5 %** z celkových vodných zásob na Zemi, väčšinou v ušľachtelnej forme ľadovcov a vo vodozberných vrstvách.
- Využiteľná je menej ako **1 %**, a z toho viac ako **30 %** sa nachádza v mokradách, v náhľach a jazerách.

Mokrade ukladajú viac uhlíka ako lesy

- Mokradná pôda pri svojej, len **3 %** veľkej plošnosti, ale je v nich uložených asi **30 %** všetkého zemského uhlíka.
- Plošná mokrada, ako sú mangrovové porasty, zachytávajú a ukladajú uhlík až **55-krát** rýchlejšie ako tropické dažďové lesy.

Mokrade miznú trikrát rýchlejšie ako lesy

- Ide o najpovrchnejší ekosystém na Zemi.
- Od roku 1700 zmizlo viac ako **80 %** všetkých mokradí.
- Tento trend sa zrychľuje (od roku 1970 zmizlo napríklad **35 %** mokradí).

Mokrade poskytujú živobytie jednej miliarde ľudí a ďalších 3,5 miliardy je od nich potravinovo závislých

- Viac ako miliarda ľudí žije vylodením, akvakultúrou a turizmus.
- Rýchlo sa zvyšujú potreby pre **2,5 miliardy** ľudí.

Mokrade nám pomáhajú zmierňovať dopady spôsobené škárkami a povodňami

- **60%** ľudí žije a pracuje v pobrežných oblastiach. Staré náky, mangrový porasty morské vegetácie a korálové útesy chránia tieto pobrežné komunity.
- Na vodnomernej oblasti každý hektár mokradí absorbujú **milióny** litrov zosuvovej vody.

Degradáciu spôsobuje ľudská činnosť

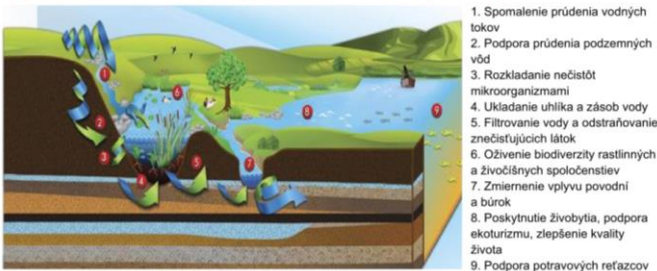
- Mokrade sú zámerné vysušované a zasypávané ťuhým pieskom, pašpach a výstavbou.
- Množstvo ekosystémov poskytuje ľudstvu zvláštnu vodu a sladkými riekami, ale sú čoraz menej zdravé.

Mokradovým druhom hrozí vyhynutie

- Každý tretí sladkovodný druh a **25 %** všetkých mokradových druhov je vyhlásených hrozbou vyhynutia v dôsledku zlyhania mokradí.
- Za posledných 50 rokov zlyhala **81 %** morských mokradí a **36 %** poborežných a morských druhov.

Obnova mokradí je naliehavá!

Správne obnovené mokrade môžu plniť rovnaké funkcie ako pôvodné prirodzené mokrade.

WORLD WETLANDS DAY

We remember the importance of wetlands every year on **February 2** on the occasion of **World Wetlands Day**. Its goal is to raise public awareness of how important wetlands are to humanity and the planet, and to encourage action that will lead to their conservation, wise use and restoration. In 2023, the **restoration of wetlands** became the main idea of this day.

Wetlands form a transition between terrestrial and aquatic biotopes, they are characterized by an increased amount of water, habitats can be flooded and the soil is saturated with water at least during a certain period of the year.

Why is it time for wetland restoration?

Freshwater is rare. Wetlands provide most of it.

- Only **2.5%** of water on earth is freshwater, mostly stored in glaciers and aquifers.
- Less than **1%** is usable, **0.3%** is found in wetlands such as rivers and lakes.

Wetlands store more carbon than forests.

- Peatlands cover **3%** of our planet yet store around **30%** of all land-based carbon.
- Coastal wetlands like mangroves sequester and store carbon up to **55 times** faster than tropical rain forests.

Wetlands help us cope with storms and flooding.

- **60%** of humanity lives and works in coastal areas.
- Saltmarshes, mangroves, seagrass beds and coral reefs shield coastal communities in extreme weather.
- Inland, a single acre of wetland can absorb up to **1.5 million** gallons of floodwater.

Wetlands are a source of livelihoods and food.

- More than a **billion** people live from fishing, aquaculture and tourism.
- Wetland paddies provide rice for **3.5 billion** people.

Wetlands are being lost three times faster than forests.

- They're the Earth's most threatened ecosystem.
- More than **80%** of all wetlands have disappeared since the 1700s.
- The trend is accelerating. Since 1970, at least **35%** of the world's wetlands have been lost.

Human activities are driving wetland degradation.

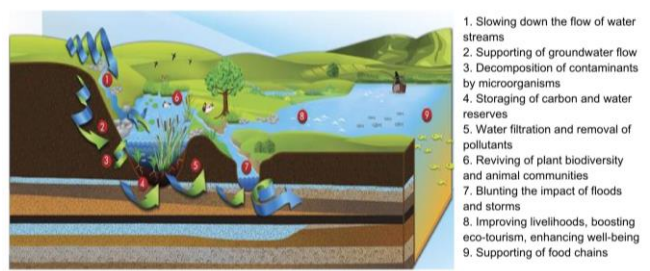
- Wetlands are being drained and filled in for agriculture and urban construction.
- Water pollution and overfishing are harming wetland ecosystems, along with invasive species.

Wetland species are facing extinction.

- One in three freshwater species and **25%** of all wetland species face actual extinction from wetland decline.
- **81%** of inland wetland species and **30%** of coastal and marine species have declined in the last 50 years.

Restoring lost and degraded wetlands is urgent!

Properly restored wetlands can perform the same functions as original natural

Svetový deň mokradí

Nastal čas na obnovu mokradí, je hlavná myšlienka Svetového dňa mokradí v roku 2023. Tento deň si pripomíname od roku 1971, kedy bol podpísaný Dohovor o mokradiach. V rámci krúžku environmentálnej výchovy sa žiaci rozhodli aj tento rok prispieť k zvýšeniu povedomia o hodnotách mokradí a ich prínose pre planétu a pripravili poster v slovenskom a anglickom jazyku. Na posteru sú uvedené informácie o tom, čo rozumieme pod pojmom mokrad', prečo je čas na obnovu mokradí a aké funkcie plnia obnovené mokrade v krajine. Žiaci využili pri príprave posterov informácie z oficiálnych domácich a zahraničných webových stránok zameraných na túto problematiku.